

OSVRTI

Ana Sihtar, pravni savjetnik
Republički komitet za pomorstvo, saobraćaj i veze SRH

UDK 347.79
stručni rad

58. ZASJEDANJE PRAVNOG ODBORA MEĐUNARODNE POMORSKE ORGANIZACIJE (IMO)

Od 12. do 16. listopada 1987. godine održano je u Londonu 58. zasjedanje Pravnog odbora IMO-a pod predsjedanjem Roberta Cletona (Nizozemska) a uz sudjelovanje 40 delegacija država članica IMO-a, Hong Konga te 24 nevladine organizacije u svojstvu promatrača. Jugoslavija nije imala predstavnika na ovom zasjedanju.

Na Dnevnom redu zasjedanja bilo je 11 točaka, od kojih izdvajamo:

1. Pitanje spašavanja i pomoći na moru;
2. Sudjelovanje u službenim istragama kod pomorskih nezgoda;
3. Pitanje odgovornosti za štetu nastalu kod pomorskog prijevoza opasnih i štetnih tvari.

Ad 1/ U skladu s odlukom donesenom na prethodnom zasjedanju, Pravni odbor je ponovo pročitao tekst Nacrta konvencije o spašavanju i pomoći na moru isključivo radi njegova poboljšanja te rješenja nekih manje važnih pitanja.

Najznačajnija novina je u članu 2. Nacrta — ispuštene su odredbe stavka 2. i 3. a umjesto njih uvrštena su dva nova člana X i Y. Prema novouvrštenom članu X svaka država može prilikom potpisivanja, ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupanja staviti rezervu, i to samo ako:

- su sve zainteresirane stranke državljanima te države;
- su svi brodovi uključeni u spašavanje brodovi unutrašnje plovidbe;
- je imovina koja se koristi za proizvodnju, skladištenje i prijevoz ugljikovodika stalno pričvršćena za dno.

Član Y odnosi se na ratne brodove i državne brodove angažirane u neprivredne svrhe u momentu operacije spašavanja. Odredbe Konvencije se na njih ne primjenjuju ako država—stranka Konvencije ne odluči drugačije.

Na prijedlog kineske delegacije izmijenjen je naslov člana 5. tako da sada glasi: »Poništenje i izmjena ugovora«.

Oko člana 11. vodila se vrlo velika diskusija potaknuta prvenstveno pismenom izjavom Međunarodnog udruženja za pomorsko osiguranje u kojoj se traži da se prijedlog SAD-a stavljen na prošlom zasjedanju Odbora uvrsti kao osnova za diskusiju na diplomatskoj konferenciji.¹ Predstavnik P and I kluba bio je iznenađen ovakvim stavom Udruženja i nazvao ga »potencijalnom praktičnom teškoćom«. Diskusija o ovom završena je potvrdom, već prije usvojene odluke Odbora o prihvaćanju osnovne filozofije »montreal-skog kompromisa« koja naravno ne može priječiti delegacije da iznesu bilo koji drugi prijedlog pred Konferenciju.

Prijedlog kineske delegacije za uvrštenjem novog člana kojim bi se dalo pravo spašavatelju da ograniči svoju odgovornost nije usvojen budući da je jedan dio Odbora smatrao da takvoj odredbi nije mjesto u ovoj Konvenciji, a drugi pak dio nije vidio niti potrebu a niti korisnost njezina uvrštenja u Nacrt.

Jedinstveni tekst Nacrta konvencije o spašavanju koji će biti dostavljen diplomatskoj konferenciji na razmatranje objavljen je u dokumentu LEG. 58/12 Annex 2 od 28. listopada 1987.

Jednoglasno je odlučeno da se predloži Savjetu IMO-a kao datum održavanja diplomatske konferencije travanj 1989. godine, i to u trajanju od dva tjedna.²

Ad 2) Raspoloživo vrijeme za razmatranje izmijenjenog teksta Nacrta rezolucije o sudjelovanju u službenim istragama kod pomorskih nezgoda, izrađenog od strane Liberije i SAD-a, nije bilo dovoljno da bi se postigla suglasnost prije njegova dostavljanja Skupštini IMO-a na usvajanje.

S toga je odlučeno da se diskusija o ovom tekstu odgodi za sljedeće zasjedanje Odbora koje bi ujedno bilo i zaključno.

Ad 3) Budući da je rad na izradi nacrtu odredbi koje bi regulirale pitanje odgovornosti za štete nastale kod pomorskog prijevoza opasnih i štetnih tvari zapao u »ćorsokak«, odlučeno je da sam Odbor još jednom razmotri mogućnost budućeg rada na izradi teksta konvencije. U tom smislu je ponovno prodiskutiran dokumenat LEG. 58/6/1 kao i njegove nadopune učinjene od strane Kanade, Danske, Finske, Francuske, Demokratske Republike Njemačke, Savezne Republike Njemačke, Nizozemske, Poljske, Švedske i Švicarske. Stav većine delegacija bio je da se sistem odgovornosti u svakom slučaju mora oslanjati na četiri »osnovna traženja« predviđena u toč. 6 dokumenta LEG. 58/6/1, a to su:

1. paketi moraju biti obuhvaćeni novim instrumentom;
2. odgovornost mora biti na stranci koja se uvijek može utvrditi;
3. odgovornost mora biti određena što je više moguće;
4. visina ograničenja odgovornosti mora biti dovoljno visoka da pokrije svaku štetu nastalu prijevozom opasnih i štetnih tvari.

¹ Vidi UPPPK br. 113—114, 1987. str. 157.

² Za detalje o ovom pitanju vidi: UPPPK br. 107—108, 1986, str. 236 i UPPPK br. 113—114, 1987, str. 139.

Potrebno je spomenuti da je bilo delegacija koje su smatrale da pakirana roba ne bi trebala biti obuhvaćena konvencijom kao i onih koje su se izjasnile za odgovornost brodovlasnika, ali bez uključivanja pošiljaoca ili osobe zainteresirane za teret. Predstavnik Evropskog savjeta Federacije kemijskih proizvođača (CEFIC) podsjetio je na već prije izrađeni nacrt Međunarodnog instituta za unifikaciju privatnog prava (UNIDROIT) koji je vrlo sličan razmatranom, te izjavio da odgovornost za štetu od opasnih i štetnih stvari svakako mora biti na strani prijevoznika (carrier).

I na kraju bilo je i takvih mišljenja po kojima bi štetu nastalu prijevozom takvih stvari trebalo obuhvatiti revizijom Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine iz 1976. godine i to bilo povećanjem visine iznosa već postojećeg općeg ograničenja kako bi se obuhvatile i ove štete, ili uvođenjem posebnog »sloja« odgovornosti za štete od opasnih i štetnih stvari u visini gornjeg iznosa općeg ograničenja. Većina delegacija je smatrala da bi svako takvo povećanje iznosa ograničenja odgovornosti moralo biti dovoljno veliko da omogući adekvatnu naknadu štete oštećenom.

Zaključujući diskusiju o tome, Odbor je odlučio da se izrada teksta konvencije nastavi kako je to i predviđeno u Programu rada za period 1988/89, i to kao prioritetni zadatak.

Sastanak Pravnog odbora u toku 1988. održat će se dva puta, i to:

- 59. zasjedanje od 25. do 29. travnja 1988;
- 60. zasjedanje od 10. do 14. listopada 1988.

Napominjemo da je također odlučeno da se na 59. zasjedanju, pored već utvrđenog Programa rada, dade prednost razmatranju prijedloga Velike Britanije za izmjenu i dopunu Atenske konvencije o prijevozu putnika i njihove prtljage morem, 1974, posebno u pravcu povećanja granica odgovornosti te uvrštenja proceduralnih odredbi za izmjenu i dopunu granica odgovornosti.

I na kraju, Odbor je objavio da će jednotjedno zasjedanje Zajedničke međuvladine grupe stručnjaka za pomorske privilegije i hipoteke biti održano u Londonu od 16. do 20. svibnja 1988.

Summary

58TH SESSION OF THE LEGAL COMMITTEE OF THE INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION (IMO)

The Legal Committee held its fifty-eighth session at IMO Headquarters under the chairmanship of Mr. Robert Cleton (the Netherlands) from 12 to 16 October 1987.

At the session 40 delegations, Members of IMO, were represented, the Associate Member Hong Kong, and 24 observers from non-governmental organizations. SFR Yugoslavia was not represented at the session.

The Committee considered 11 items on the agenda and this paper deals with three of them in particular, i.e.:

- Consideration of the question of salvage and related issues;
- Participation in official inquiries into maritime casualties;
- Consideration of the question of liability for damage caused by the maritime carriage of hazardous and noxious substances.